

16 JANUARI 2011 – TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

JESAJA 49, 3.5-6

De Heer had mij gezegd: „Mijn dienaar zijt gij, Israël, door wie Ik mijn glorie ga vinden.”

Van de moederschoot af had Hij mij tot zijn dienaar gevormd om Jakob terug te brengen naar Hem en Israël van de ondergang te redden. Ik sta bij de Heer in ere en mijn God is mijn sterkte.

Thans echter heeft Hij gezegd: „Gij zijt niet alleen mijn dienaar om Jakobs stammen op te richten en de rest van Israël terug te brengen. Ik maak u nu ook tot een licht voor de heidenen, zodat mijn heil tot de grenzen der aarde zal gaan.”

TWEEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE KORINTIERS

1, 1-3

Van Paulus, door Gods wil geroepen tot apostel van Christus Jezus, en van onze broeder Sóstenes aan de Kerk Gods te Korinte, aan hen die, geheiligd in Christus Jezus, tot een heilig leven zijn bestemd, samen met allen die allerwegen de naam aanroepen van Jezus Christus, hun Heer en de onze.

Genade en vrede voor u vanwege God onze Vader en de Heer Jezus Christus!

EVANGELIE

JOHANNES 1, 29-34

In die tijd zag Johannes de Doper Jezus naar zich toekomen en zei: „Zie, het Lam Gods dat de zonde van de wereld wegneemt. Deze is het van wie ik zei: ‘Achter mij komt een man die vóór mij is, want Hij was eerder dan ik.’ Ook ik kende Hem niet, maar opdat Hij aan Israël geopenbaard zou worden, daarom kwam ik met water dopen.”

Verder getuigde Johannes: „Ik heb de Geest als een duif uit de hemel zien neerdalen en Hij bleef op Hem rusten. Ook ik kende Hem niet, maar die mij gezonden had om met water te dopen, Hij had tot mij gesproken: ‘Op wie gij de Geest zult zien neerdalen en blijven rusten, Hij is het die doopt met de heilige Geest.’”

„Ik heb het zelf gezien en ik heb getuigd: ‘Deze is de Zoon van God.’”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Dragen, verdragen, ver dragen

WAARAAN DOET EEN LAM U DENKEN? Lamsbout met tijm, look en gedroogde tomaatjes? Of lentelammeren dartelend in de wei? Lammeren dartelen altijd. Of denk je aan het jong van een mak, wat willoos schaap? Of aan een naïef onschuldig lam?

Tijdens een eucharistieviering spreken wij Jezus ten minste vijfmaal aan als ‘Lam van God’. Wie spreekt er nu God aan met de naam van een dier? En in het evangelie wijst Johannes de Doper naar Jezus en zegt: „Zie het Lam van God.” Geen lentelam, geen mak schaap, geen naïef lammetje. Maar waarom noemen christenen Hem dan toch ‘Lam van God’ – al tweeduizend jaar — en waarom schilderden de gebroeders Van Eyck *De aanbidding van het Lam*? Een lam op een troon? Te gek.

Johannes zegt echter iets meer: „Lam van God, dat de zonde van de wereld draagt.” Misschien moeten we eerst kijken naar het tweede deel van de zin, „de zonde van de wereld”. Dan begrijpen we wellicht beter wat een lam wel is. Maar dat is nog moeilijker, want wat is dat vandaag, zonde? De nauwkeurigste omschrijving van zonde, die ik ooit hoorde: „Andere mensen bewust en vrijwillig doen wenen.” Dat is zonde: zoveel geweld gebruiken, dat mensen schreien. Mensen vernederen tot tranen toe. Mensen doen huilen van machteloosheid. De Bijbel heeft het over geldwolven en machtswolven, wolven die lammeren roven. Wolven maken anderen tot machteloze lammeren. Zonde doen betekent wolf zijn, andere mensen tot weerloze wenende lammeren maken.

Ja, ik denk dat we er bijna zijn. In de Bijbel zijn lammeren geen symbolen van de lente. Ze verbeelden de machteloosheid, mensen die schreien. En ze kiezen daar niet voor. Ze worden tot willoze lammeren gemaakt en gedood. Ja, zo loopt het leven soms. Zonde. Doodzonde, voor de lammeren.

Maar al langer dan tweeduizend jaar hebben joodse profeten gedroomd. Ooit zou er iemand komen, die heel vrijwillig lam werd. Iemand die niet naïef was, maar wel bewust koos voor weerloosheid. Geen lammetje, maar een volwassen figuur, die weet wat hij of zij wil. Nog sterker, iemand die volle verantwoordelijkheid draagt. Een leider. Maar geen leider die geweld met nog groter geweld beantwoordt. Geen vermorzeld gezicht meer om een oog. Geen gebit meer om een tand, zelfs geen oog meer om een oog, geen tand meer om een tand. De verlosser van het geweld zou iemand zijn die zelf weerloos lam werd, liever dan anderen weerloos te maken. Hij zou het lam zijn dat de zonde en de machtswulst van de wereld draagt. Een lam dat bezwijkt onder het dragen van de zonde van de wolven. Uit vrije wil.

Een rare droom van die oude joodse profeten. Maar wat haalt zo'n droom uit? Het vrijwillig weerloze lam wordt ook doodgebeten. Einde van het drama? Toch niet. Beter naar de tekst kijken van het evangelie. Er staat: „Lam van God dat de zonden van de wereld draagt.” Het Latijnse woord is *tollere*, maar dat woord heeft nog een andere betekenis. Het betekent niet enkel dragen en verdragen, maar ook ver dragen, wegdragen en wegnemen. Een lam dat de wolf aankan en overwint? Eeuwenlang hebben de joodse profeten gedroomd dat het ooit zou gebeuren. En vandaag zegt Johannes de Doper: „Hier is het Lam dat de zonde van de wolf draagt én wegdraagt: door zijn taaie weerloosheid, door zijn machtige geweldloosheid, door te blijven beminnen tegen alle haat in. Zo zal een begin gemaakt worden: een nieuw leven, waarin de spiraal van het geweld en van de wolven doorbroken wordt.”

Neen, het lukt niet meteen. Jezus zal aan zijn liefde ten onder gaan. Maar juist in zijn sterven zal Jezus ondervinden hoe er maar één iets sterker is dan de dood: de liefde. Dat is Pasen. Pasen voor Jezus, de eerste overwinning van de liefde, door een machteloos lam. En stap voor stap gaat het verhaal door. In het allerlaatste boek van de Bijbel komt er ook een lam voor. Het lam zit dan op een prachtige troon. Dat werd geschilderd door de gebroeders Van Eyck. Het is het Lam dat overwonnen heeft. Het heerst over een wereld, waar niet meer wordt geweend.

Intussen kunnen we deze week uitzien naar lammeren. En af en toe eens vrijwillig lam zijn: kleine overwinningen van de liefde, evenveel horzelprikken in de pels van de wolf. De wolf zal er ten slotte aan sterven. Wolven sterven aan machteloze Lammetjes van Hoop.